

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

Avalike mänguväljakute seisukord 2018 – 2019

ÜLDINE KIRJELDUS

Tehnilise Järelevalve Amet (TJA, alates 1.01.2019 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, TTJA) teostas 2018. aasta suvel riiklikku järelevalvet avalikel mänguväljakutel, et hinnata nende sihipärasel kasutamisel ohutust. 2019. aastal tegi TTJA järelkontrolli, et uurida, kas avastatud puudused on likvideeritud.

Avalikuks mänguväljakuks loetakse mänguväljakut, mille puhul ei ole takistatud sellele ligipääs ning sisuliselt iga laps tänavalt saab tulla sellele mängima.

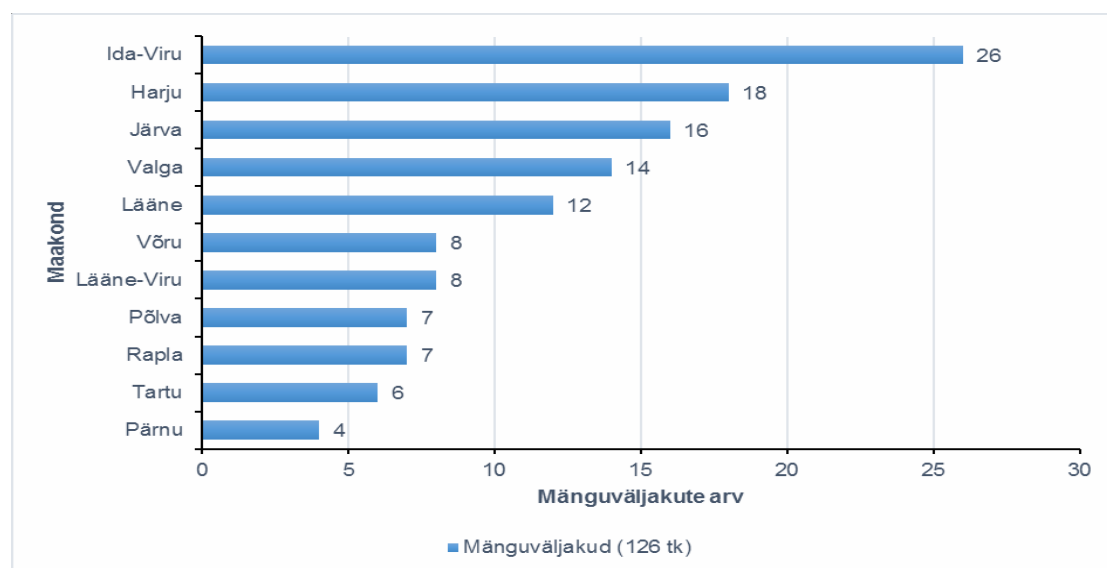
Ehitusseadustiku (edaspidi EhS) § 130 lg 3 p 2 alusel kontrollib TTJA ehitise kasutusjärgset ohutust. EhS § 3 lg 2 alusel on avalikud mänguväljakud käsitletavad rajatistena.

Toonane TJA teavitas 27.04.2018 edastatud kirjaga kohalikke omavalitsusi läbiviidavast järelevalvest ning ühtlasi palus esitada TJA-le andmeid nende haldusalal olevate mänguväljakute kohta.

Kohalike omavalitsustelt saadi üle-eestiliselt infot 972 mänguväljaku kohta, mille omanikeks on omavalitsused ise ning 102 korteriühistu omandis oleva mänguväljaku kohta. Siinjuures tuleb märkida, et kuus kohalikku omavalitsust infot ei edastanud ning korteriühistute mänguväljakute kohta edastas andmed ainult 17 omavalitsust. Seega nimetatud numbrid ei ole lõplikud ning võib öelda, et Eestis on avaliku kasutusega mänguväljakuid 1500 ja enamgi.

Järelevalve käigus selgus ka see, et üldjuhul ei ole kohalikud omavalitsused oma haldusalas mänguväljakuid kaardistanud ning osaliselt või täielikult puudub info korteriühistute omandis olevate mänguväljakute kohta, sealhulgas ei teata ka nende seisukorda.

TJA eesmärgiks oli teostada järelevalvet erinevates Eesti piirkondades asuvatel mänguväljakutel. Olemasolevate võimalustega arvestades jäi valimisse 11 maakonda (30 kohalikku omavalitsust) ning kokku kontrolliti 126 mänguväljaku ohutust (Joonis 1).

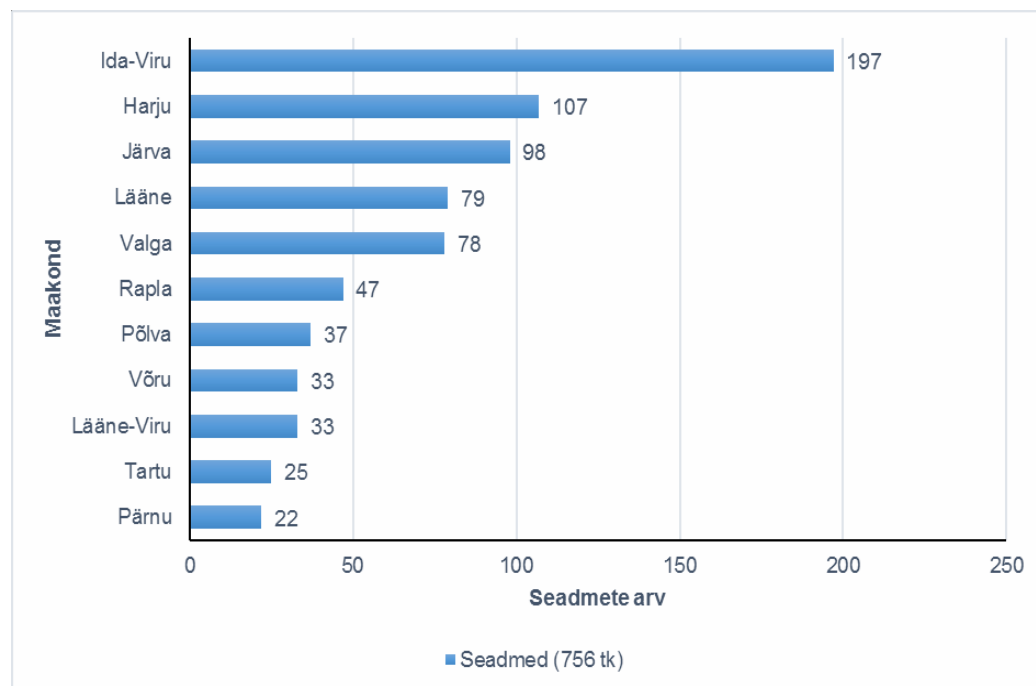
Joonis 1. 2018. aastal kontrollitud mänguväljakud maakondade lõikes.

EhS lisa 1 alusel on avaliku kasutusega mänguväljaku rajamine ehitusloa ja -projekti kohustuslik tegevus. Samuti tuleb uuele mänguväljakule enne selle kasutamisele võtmist väljastada ka kasutusluba (EhS Lisa 2) ning kasutusloamenetluse üks olulisemaid aspekte on ehitise kasutuseelse ohutuse kontrollimine. Eeltoodust tulenevalt peavad mänguväljakud olema registreeritud ehitisregistris (EHR). TJA kontrollitud 126 mänguväljakust 58 oli kantud ehitisregistrisse, mis teeb 46% kogu kontrollitud mänguväljakutest.

MÄNGUVÄLJAKU OHUTUSE HINDAMINE

TJA kontrollis mänguväljakute ohutust vaatlustoimingu käigus, mille tulemused fikseeriti menetlustoimingu protokollis. Vaatlustoimingu käigus koostatud protokollid edastati mänguväljakute omanikele. Tuvastatud puuduste kohta edastasid omanikud TJA-le tegevuskavad nende kõrvaldamise kohta.

Vaatlustoimingu käigus kontrolliti üle kõik mänguväljakul olevad seadmed, mille käigus vaadati üle seadmete kinnitused ja seisukord ning kas nende sihipärane kasutamine on ohutu. Kokku kontrolliti 756 seadme seisukorda (Joonis 2).

Joonis 2. 2018.aastal kontrollitud mänguväljakute seadmete arv

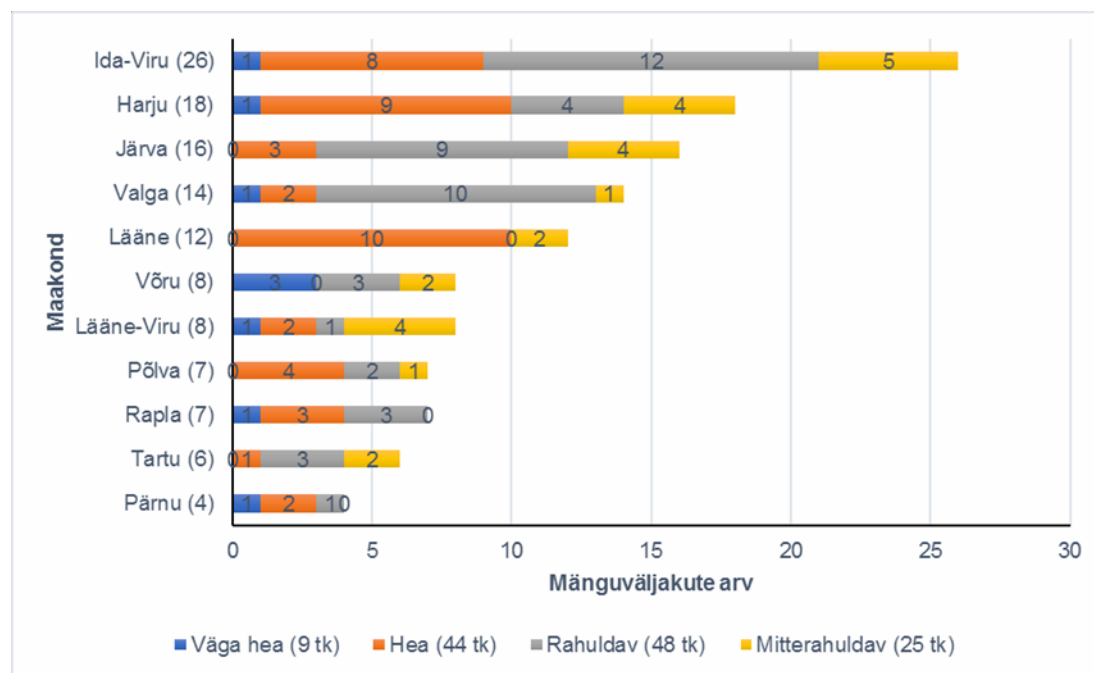
Katsekehadega, mis on valmistatud vastavalt standardile „EVS-EN 1176-1 Mänguväljaku seadmed ja aluspind. Osa 1: Üldised ohutusnõuded ja katsemeetodid“, kontrolliti üle redeli ja trepi astmete vahelisi avasid, piirete vahesid ja muud avad, et tuvastada peaaegu takerdumise ohtu. Samuti kontrolliti, kas seadmetel on oht sõrmede või nõõri takerdumiseks. Näiteid kontrollimise käigust ja avastatud puudustest on toodud antud aruandes kajastatud fotodel.

Katsekehadega seadmete kontrollimine:

TULEMUSED

Vaatlustoimingute tulemusena klassifitseeriti mänguväljakute seisukord väga heaks, heaks, rahuldavaks ja mitterahuldavaks. Väga heaks klassifitseerus ainult 9 mänguväljakut, 44 oli heas seisukorras, 48 oli rahuldavas ning 25 mänguväljakut oli mitterahuldavas seisukorras (Joonis 3).

Joonis 3. Kontrollitud mänguväljakute seisukord

TUVASTATUD PUUDUSED

Alljärgnevalt on välja toodud põhilised puudused, mis tuvastati mänguväljakutel.

Turvaala ja pinnakate

- Aluspind kõva, liiva vähe, rohtu kasvanud;
- turvaala ei ole piisav;
- hooldus puudulik või täiesti puudub.

Konstruksioon

- Puitkonstruktsioonid kulunud, katki, mädanenud, pehkinud;
- võimalikku ohtu kujutavad vanad metallkonstruktsioonid;
- oma algatusel ehitatud seadmed, kus ei ole arvestatud kõikide ohutusnõuetega ning seadme kasutamisel tekkivate ohtudega;

- vead paigaldamisel, seadme tugipostide vundamendid olid maapinna ligi või nähtavad;
- konstruktsioonid/kinnitused logisevad/liiguvad, ei ole piisavalt tugevasti vundamendis kinni.

Puudused seadmetel

- Ronimiskööied kulunud, metall nähtav, traadid väljas;
- kiigu istmed katki;
- pea takerdumise oht (treppidel, redelitel, erinevate lippide/astmete/tasapindade vahel jne);
- üldine kulumine;
- kiigu ketikaitsmed katkised või ära tulnud;
- tugipostid väändunud;
- liumäe liusektsioonid kulunud, kahjustunud või katki;
- nõõri takerdumise oht (liumägedel põhiliselt);
- detailid lahti tulnud või katkised;
- kinnituspoldid ja tugipostid kaitsekateteta;
- liited lahtised;
- sõrme takerdumise oht (augud, ketid);
- seadmed valesti paigaldatud;
- liumäel ristpuu puudu;
- liusektsiooni lõpuotsad kinnitamata;
- seadmete juurde mittekuuluvad konstruktsioonid pinnakattes mis ulatuvad välja;
- vedrukiikedel puuduvad vedrudel „sõrmede kaitsmed“ ning käe- ja jalatugede otsad võivad põhjustada vigastamise ohtu;
- kandekonstruktsioonil nähtavad vead (nt. praod, korrosioon, ebastabiilsus vms);
- kinnituskruvid lahti;
- teravat servad.

Üldised puudused

- Puudusid infotahvlid;
- väikelapsed pääsevad ligi suurtele lastele mõeldud atraktsioonidele;
- puudulik hooldus, puuoksad seadme kohal;

- ülehooldamine (liiv posti puitosa ümber);
- seadmel märgistuse puudumine;
- puudus ehisregistri kood.

Näide: seadmete tugipostide vundament on aluspinnast kõrgemal

Mänguväljakute üldist olukorda vaadates oli seisukord rahuldav või hea. Seisukord sõltus paljuski asukohast ja kasutamise aktiivsusest. Üldjuhul prügikastide olemasolul olid ka mänguväljakud puhtamad. Parkides ja kõrghaljastuse vahetusläheduses asuvatel mänguväljakutel oli rohkem lehti, puuoksi jm, mis vajab regulaarsemat hooldust.

Kontrolltoimingute käigus selgus, et esineb olukordi, kus peale uute seadmete paigaldamist ei tehta regulaarseid järelhooldustöid ning lastakse seadmete seisukord lühikese ajaga halvaks minna.

Mitmel kohalikul omavalitsusel oli hooldusfirma olemas, kes kontrollib mänguväljakute seisukorda vastavalt lepinguga sõlmitud tingimustel. Samas oli ka kohalike omavalitsusi, kus hooldusfirma teostas kontrole enamasti siis, kui edastati info, et kuskil on mõni seade katki.

Eraldi saab välja tuua puitkonstruktsioonide seisukorra, kus regulaarse hoolduse puudumise tõttu on konstruktsioon lagunenu ja muutunud kasutusele kõlbmatuks. Tihtipeale on puit mädanenud allpool pinnakatet ning ilma pinnakatte eemaldamiseta ei ole seda näha.

2019. aastal viis TTJA läbi aasta varem kontrollitud mänguväljakute osas järelpärimised, et välja selgitada, kas avastatud puudused on likvideeritud. Hea meel on tõdeda, et enamus väljakute omanikke on kinnitanud puuduste likvideerimist ning esitanud selle kohta ka tõendava fotomaterjali.

NÕUDED MÄNGUVÄLJAKU RAJAMISELE JA HOOLDAMISELE

1. Mänguväljaku ja seadmete seisukorda tuleb regulaarselt kontrollida ja hooldada;
2. Katkised seadmed tuleb koheselt kõrvaldada või parandada (või esmase meetmena takistada nende kasutamine);
3. Erilist tähelepanu peab pöörama puitkonstruktsioonidele ja nende seisukorrale;
4. Oluline on jälgida pinnakatte seisukorda ning vajadusel seda täiendada;
5. Seadmete paigaldamisel ja kasutamisel peab jälgima seadmega kaasas olevat paigaldus- ja kasutusjuhendit ning hooldada tuleb vastavalt juhistele;
6. Seadmete ehitamisel tuleb jälgida head ehitustava (standardid), ehitusnõudeid ja ohutusnõudeid;
7. Avaliku mänguväljaku rajamisel peab koostama projekti ning taotlema ehitusloa.

JUHENDMATERJALID

- Juhendmaterjalid mänguväljaku rajamiseks ja ohutuks kasutamiseks leiab <https://www.ttja.ee/et/ettevottele-organisatsioonile/ehitised-ja-ehitamine/avalikud-manguvaljakud>
- Standardiseeria EVS-EN 1176 Mänguväljaku seadmed ja aluspind ja EVS-EN 1177 Lööke summutav mänguväljaku kate. Ohutusnõuded ja katsemeetodid.

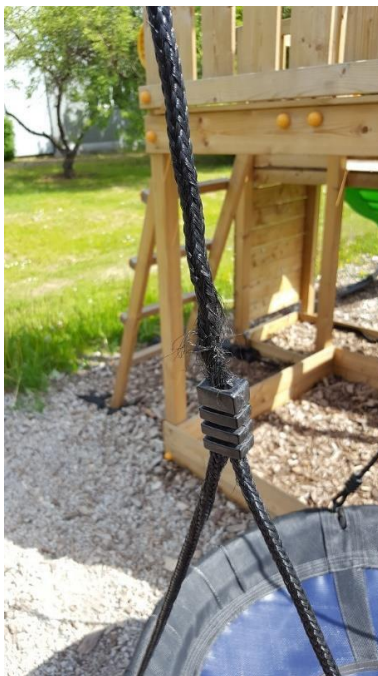
SOOVITUSED LAPSEVANEMATELE

TTJA paneb lapsevanematele südamele:

- jälgige, et mänguväljaku seadmed oleksid korras;
- kui mänguväljaku seadmed ei ole korras, siis pigem ärge lubage oma last sinna mängima;
- katkisest seadmest teavitage koheselt mänguväljaku omanikku;
- kontrollige ja jälgige, kuidas teie lapsed mänguväljaku seadmeid kasutavad ning veenduge, et seda tehakse sihipäraselt;
- kui tekib kahtlus mänguväljaku seadmete ohutuses, siis pöörduge kohaliku omavalitsuse poole ning küsige, kas mänguväljaku ohutust on kontrollitud.

Fotod mänguväljakutest

Kügel ketikaitsmed katki ja linnupesakiige köiel köis katki

Seadmete turvaalas aluskatte kile maapinnal väljas

Seadmete ohtlik paigutus

Kiige iste kulunud ja katki

Ronimisköis katki ja traadid väljas

Ronimisköie köis katki ja traadid väljas

Kiige istmed kulunud ja katki. Tugiposti vundament maapinnal väljas. Turvala ilma pehmendavata pinnaset.

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET